

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Plenárisülés-dokumentum

31.7.2009

B7-0000/2009

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a B7-0000/2009 és a B7-0000/2009 szóbeli választ igénylő kérdésekhez

az eljárási szabályzat 115. cikkének (5) bekezdése alapján

az éghajlatváltozásról és a fejlődő országokról az ENSZ éghajlatváltozással kapcsolatos koppenhágai konferenciája kapcsán

Eva Joly

a Fejlesztési Bizottság nevében

RE\787805HU.doc

PE427.259v01-00

HU

Egyesülve a sokféleségben

HU

Az Európai Parlament állásfoglalása az éghajlatváltozásról és a fejlődő országokról az ENSZ éghajlatváltozással kapcsolatos koppenhágai konferenciája kapcsán

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői, az Európai Parlament és a Bizottság által az Európai Unió fejlesztési politikájáról elfogadott, „Az európai konszenzus” (Az európai konszenzus a fejlesztésről) című, 2005. december 20-án aláírt együttes nyilatkozatra és különösen annak 22., 38., 75., 76. és 105. pontjára¹,
- tekintettel az ENSZ környezetről és fejlesztésről szóló, 1992. június 3–14 között a brazil Rio de Janeiróban tartott konferenciáján több mint 178 ország által elfogadott Agenda 21 programra, a környezetről és a fejlődésről szóló riói nyilatkozatra, valamint az erdők fenntartható kezelésének alapelveiről szóló nyilatkozatra, azokra az alapelvekre, amelyeket a fenntartható fejlődéssel foglalkozó, 2002. augusztus 26. és szeptember 4. között a dél-afrikai Johannesburgban tartott világ-csúcstalálkozón határozottan megerősítettek,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek éghajlat-változási keretegyezményére (UNFCCC) és annak Kiotói Jegyzőkönyvére,
- tekintettel az ENSZ 2000. szeptember 8-i millenniumi nyilatkozatára, amely a millenniumi fejlesztési célokat (MFC-k) határozza meg a nemzetközi közösség által közösen megállapított célkitűzésként a szegénység felszámolása érdekében,
- tekintettel az Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) tagországi fejlesztési és környezetvédelmi miniszterei által 2006. április 4-én elfogadott, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás fejlesztési együttműködésbe történő beépítéséről szóló nyilatkozatra,
- tekintettel az EU–Afrika közös stratégia végrehajtására irányuló első cselekvési terv (2008–2010) részét alkotó, éghajlatváltozással kapcsolatos Afrika–EU partnerségre,
- tekintettel az ENSZ Bali szigetén (Indonézia) tartott éghajlat-változási konferenciáján 2007 decemberében elfogadott bali útitervre,
- tekintettel az ENSZ éghajlat-változási keretegyezménye (UNFCCC) részes feleinek (COP) 2008. december 1–12. között, a lengyelországi Poznanban megrendezett 14. konferenciájára, amely egyúttal a Kiotói Jegyzőkönyv részes feleinek találkozójaként is szolgál,
- tekintettel az „Éghajlatváltozás a fejlesztési együttműködés összefüggésében” című, 2003. március 11-i bizottsági közleményre (COM(2003)0085),

¹ HL C 46., 2006.2.24., 1. o

- tekintettel a fejlesztés összefüggésében az éghajlatváltozásról szóló, a 2004–2008-as időszakra vonatkozó, 2004. november 24-én elfogadott cselekvési tervre és tanácsi következtetésre,
- tekintettel „A globális éghajlatváltozás 2 Celsius-fokra való csökkentése – Az előttünk álló út 2020-ig és azon túl” című bizottsági közleményre (COM(2007)0002),
- tekintettel az „Éghajlatváltozás elleni globális szövetség kiépítése az Európai Unió és az éghajlatváltozás által leginkább sebezhető szegény fejlődő országok között” című, 2007. szeptember 18-i bizottsági közleményre (COM(2007)0540),
- tekintettel az Európai Unió és az éghajlatváltozás által leginkább sebezhető szegény fejlődő országok közötti, éghajlatváltozás elleni globális szövetség kiépítéséről szóló 2008. október 21-i állásfoglalására¹,
- tekintettel az „Úton a Koppenhágában megkötendő átfogó éghajlat-változási megállapodás felé” című, 2009. január 28-i bizottsági közleményre (COM(2009)0039),
- tekintettel a Koppenhágában megkötendő átfogó éghajlat-változási megállapodásra irányuló európai uniós stratégiáról és az éghajlat-változási politika megfelelő finanszírozásáról szóló 2009. március 11-i állásfoglalására²,
- tekintettel az AKCS–EU közös parlamenti közgyűlés 2009. április 9-i állásfoglalására az éghajlatváltozás társadalmi és környezeti következményeiről az AKCS-országokban³,
- tekintettel a környezetvédelemnek a fejlesztési együttműködésbe történő beépítéséről szóló, 2009. június 25-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a 2007. évi, „Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás fejlesztési együttműködési tevékenységekbe történő beépítése terén tett előrehaladás számbavétele” című OECD-jelentésre,
- tekintettel az éghajlatváltozással foglalkozó kormányközi munkacsoport (IPCC) jelentéseire, és különösen az IPCC II. munkacsoportjának a negyedik értékelő jelentéshez való hozzájárulására („Hatások, alkalmazkodás és sebezhetőség” címmel),
- tekintettel az Egyesült Nemzetek fejlesztési programja (UNDP) által indított „Az éghajlatváltozás elleni küzdelem: emberi szolidaritás egy megosztott világban” című, az emberi fejlődésről szóló 2007/2008. évi jelentésre,
- tekintettel a Világbank és a Nemzetközi Valutaalap „Global Monitoring Report 2008: MDGs and the Environment - Agenda for Inclusive and Sustainable Development” (Globális nyomon követési jelentés 2008: MFC-k és a környezet – a befogadó és fenntartható fejlődés napirendje) című jelentésére,
- tekintettel a 2008. március 5-én kiadott OECD környezetvédelmi kilátások 2030-ig című

¹ P6_TA(2008)0491.

² P6_TA(2009)0121.

³ ACP-EU/100.383/09/fin.

dokumentumra,

- tekintettel a Global Humanitarian Forum „Human Impact Report: Climate Change – The Anatomy of a Silent Crisis” (Emberi hatástanulmány: éghajlatváltozás – egy csendes válság anatómiája) című, 2009. májusi dokumentumára,
 - tekintettel Svédország éghajlatváltozással és fejlesztéssel foglalkozó bizottságának 2009. májusi, „A különbségek csökkentése: a katasztrófa kockázatának csökkentése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás a fejlődő országokban” című jelentésére,
 - tekintettel az éghajlatváltozásról és a fejlődő országokról az ENSZ éghajlatváltozással kapcsolatos koppenhágai konferenciája kapcsán 2009. szeptember 2-án a Bizottsághoz és a Tanácshoz intézett kérdésekre (O-0000/2009 – B7-0000/2009, O-0000/2009 – B7-0000/2009),
 - tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (5) bekezdésére,
- A. mivel a fejlődő országok járultak a legkisebb mértékben hozzá az éghajlatváltozáshoz, földrajzi sebezhetőségük, a primer szektortól (mezőgazdaság, halászat) való erős függőségük és az éghajlatváltozás hatásainak kezelésére szolgáló infrastruktúra korlátozott volta miatt mégis ők szembesülnek a legsúlyosabb következményekkel,
- B. mivel az éghajlatváltozás évente több mint 300 000 ember halálát okozza, és komolyan érint 325 millió embert, és mivel ezek a számok 2030-ra valószínűleg a jelenlegi dupláját is meghaladják; mivel e halálesetek 99%-a a fejlődő országokban történik, és az ott élő emberek 98%-a súlyosan érintett,
- C. mivel az éghajlatváltozás miatti gazdasági veszteségek jelenleg évente több, mint 125 milliárd dollárt tesznek ki¹, és 2030-ra meghaladhatják a 600 milliárd dollárt; mivel e veszteségek 90%-át a fejlődő országok viselik,
- D. mivel az éghajlatváltozás eddig több mint 12 millió embert taszított szegénységbe, és 2030-ra még 20 millióan jutnak hasonló sorsra,
- E. mivel az éghajlatváltozás a termőföldek zsugorodása, a fokozódó vízhiány vagy erdőirtás, illetve az éghajlat miatti migráció miatt súlyosbíthatja a természeti erőforrásokért folyó konfliktusok lehetőségét,
- F. mivel az iparosodott országok történelmi felelősséggel tartoznak az éghajlatváltozásért, és erkölcsi kötelességük, hogy segítsék a fejlődő országokat az arra irányuló erőfeszítéseikben, hogy annak következményeihez alkalmazkodjanak; mivel az ENSZ éghajlatváltozással kapcsolatos koppenhágai konferenciája az utolsó állomása azoknak a globális tárgyalásoknak, amelyeknek célja méltányos és valódi, a „szennyező fizet” elvnek megfelelő, a Kiotói Jegyzőkönyv helyébe lépő megállapodás kialakítása,
- G. mivel az éghajlatváltozás következményeinek és okainak csökkentéséhez szükséges mechanizmusokkal és finanszírozással kapcsolatos határozott döntések meghozatala terén

¹ Ez a szám nagyobb, mint a hivatalos fejlesztési támogatás teljes összege egy adott évben.

bármilyen késedelem sokkal nagyobb költségeket fog előidézni; mivel annak ellenére, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatban sürgős fellépésre van szükség a fejlődő országokban, az alkalmazkodásra és a hatások mérséklésére szolgáló intézkedések jelentősen alulfinanszírozottak,

- H. mivel a fejlődő országok alkalmazkodási költségeire vonatkozó becslések évi 50 milliárd USD és 135 milliárd USD között mozognak, az adományozó országok felajánlásai azonban nem érik el az évi 500 millió USD-t; mivel ezzel éles ellentétben az elmúlt évben 18 trillió USD-t fordítottak világszerte a pénzintézetek megmentésére,
 - I. mivel az éghajlatváltozással kapcsolatban ígért pénzek nagy része a hivatalos fejlesztési támogatási költségvetésekből származnak, így eltérítik a fejlesztési támogatásra szolgáló forrásokat, ami komolyan fenyegetik a szegénység mérséklését és a millenniumi fejlesztési célok elérését,
 - J. mivel az éghajlatváltozás a szegénység mérséklésére irányuló nemzetközi beruházások 40 %-át veszélyezteti¹, fenyegetve a fejlesztési munka eredményességét és fenntarthatóságát; mivel egyértelmű szükség van arra, hogy az éghajlatváltozással és a fejlesztéssel kapcsolatos kezdeményezések fokozottabban összehangoltak és következetesek legyenek, és jobban kiegészítsék egymást,
 - K. mivel az alkalmazkodás finanszírozására rendelkezésre álló csatornák többségéből hiányzik a fejlődő országok tulajdonlását előmozdító részvételi megközelítés, és ezek között csak néhány olyan van, amelyben mind az adományozó, mind a kedvezményezett országok megbízhatónak tartanak,
 - L. mivel a nemzeti alkalmazkodási cselekvési programok (NAPA) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás olyan fontos eszközei, amelyek előmozdítják a tulajdonlást, de a végrehajtásukhoz nyújtott intézményes támogatás és erőforrások hiánya veszélyezteti a bennük rejlő lehetőségeket,
 - M. mivel az alkalmazkodás finanszírozása nemzetközi és uniós szinten egyaránt rendkívül széttöredezett és rosszul koordinált, ami jelentős kihívást jelent a fejlődő országoknak a különféle mechanizmusokon keresztül támogatott tevékenységeik végrehajtása terén,
1. üdvözlö, hogy a 2012 utáni időszakra szóló éghajlat-változási megállapodásról zajló tárgyalásokon sikerült előrelépést elérni abban, hogy az alkalmazkodás az éghajlatváltozás hatásainak mérséklésével azonos elbírálásban részesüljön; hangsúlyozza, hogy szorosabb kapcsolatot kell teremteni az alkalmazkodással és a hatások mérséklésével kapcsolatos tárgyalások között;
 2. ragaszkodik ahhoz, hogy a 2010 utánra szóló éghajlat-változási megállapodás vegye figyelembe a nemzetközi és nemzeti szinten meglévő fejlődési folyamatokat; bátorítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásnak a projektekre, az MFC-k elérését célzó programokra és a szegénységet mérséklő összes

¹ A Világbank becslése

stratégiába történő integrálása révén a jelenleginél jobban kapcsolják össze az éghajlatváltozás ügyét és az MFC-eket;

3. hangsúlyozza, hogy az alkalmazkodásra új, a már meglévő ODA-kötelezettségvállalásokat (amelynek célja a bruttó hazai termék (GDP) 0,7%-ának elérése 2015-re) kiegészítő pénzeszközöket kell biztosítani;
4. felhívja a nemzetközi közösséget, hogy jelentős mértékben növelje az alkalmazkodás pénzügyi támogatását a fejlődő országokban, és keressen e célt szolgáló innovatív finanszírozási mechanizmusokat (például nemzeti kibocsátási adók, a kereskedelemre kivetett nemzetközi adók, a légi közlekedés és a hajózás kibocsátására kivetett illetékek, a megállapított kibocsátási egységek aukciója);
5. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy jelentősen növeljék az éghajlatváltozás elleni globális szövetségre (GCCA) fordított költségvetési kiadásokat, és javasolja, hogy a finanszírozás egyik forrása az EU kibocsátáskereskedelmi rendszere (EU ETS) keretében folyó aukciókból származó várható bevételek legalább 25%-ának a GCCA számára történő elkülönítése lehetne; sürgeti a Bizottságot annak biztosítására, hogy a GCCA a fejlődő országokban nyújtott alkalmazkodási támogatások információs központjává váljon, így elkerülve új, kétoldalú uniós kezdeményezések létrehozását;
6. hangsúlyozza, hogy az alkalmazkodásra és a hatások mérséklésére irányuló finanszírozásnak a fejlődő országokban elégségesnek, kiszámíthatónak és átláthatónak kell lennie; rámutat arra, hogy az adományozó országoknak be kell ruházniuk a fejlődő országok „felvevőképességének” növelésébe, hogy ezek utóbbiak hatékonyabban tudják felhasználni a forrásokat;
7. emlékeztet arra, hogy a forrásokat nem kedvezményes kölcsönök, hanem támogatások formájában kell kiosztani, mivel az éghajlatváltozással összefüggő finanszírozás nem segély, hanem az iparosodott országok által a „szennyező fizet” elv alapján fizetendő kompenzáció;
8. álláspontja szerint a 2012 utáni éghajlat-változási megállapodásban egy kompenzációs és rehabilitációs mechanizmust kell kialakítani az éghajlatváltozás káros hatásai által a fejlődő országokban okozott veszteségek és károk megfelelő kezelése érdekében;
9. sürgeti a nemzetközi közösséget, hogy az éghajlatváltozás finanszírozása során adjon elsőbbséget az éghajlatváltozás szempontjából legsérülékenyebb fejlődő országoknak és különösen Afrikának – amely az éghajlatváltozással összefüggésben az utóbbi négy évben elköltött pénzösszeg kevesebb mint 12%-át kapta –, valamint a fejlődő kis szigetállamoknak (SIDS);
10. rámutat az alkalmazkodás finanszírozásának tulajdonlása, többek között a folyósítási mechanizmusok nemzeti (például parlamenti bizottságok általi) felügyelete révén történő biztosításának fontosságára; emellett felhívja a nemzetközi közösséget, hogy a következő öt évben biztosítson maximum 2 milliárd USD-t NAPA-projektek számára;

11. hangsúlyozza az intézményes elszámoltathatóság és bizalom megteremtésének szükségességét az adományozó és a kedvezményezett országok egyenlő képviselőinek az alkalmazkodást finanszírozó intézmények irányító testületeiben való kialakítása révén; felhívja a nemzetközi közösséget, hogy növelje az alkalmazkodással kapcsolatos döntéshozatal egyik legdemokratikusabb struktúrájába, az Alkalmazkodási Alapba befolyó pénzüsszeget;
12. úgy véli, hogy a környezeti okok miatti migráció megfelelő tervezése és kezelése kritikus fontosságú lesz az emberi biztonság szempontjából, és felhívja a nemzetközi közösséget, hogy tárja fel és szüntesse meg a környezeti okokból menekültté váló személyek védelmével összefüggésben meglévő jogi hiányosságokat;
13. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint az UNFCCC Titkárságának.